

ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Виробничий потенціал промислових підприємств є основним індикатором, який характеризує їх потенційні можливості виготовляти продукцію та надавати відповідні послуги, які повинні задовольняти суспільні потреби та потреби окремих його громадян. Він відображає інтегральні можливості трансформації відповідних ресурсів, необхідних для виготовлення продукції шляхом застосування наявних у підприємств або необхідних для досягнення цієї мети сучасних технологій, а також професійні і підприємницькі здібності їх персоналу.

Характерною особливістю виробничого потенціалу є його динамічність, тобто його величина змінюється під впливом сукупності зовнішніх і внутрішніх чинників. Особливу увагу менеджменту підприємств необхідно звертати на аналіз чинників, пов'язаних із зміною кон'юнктури ринку виробів і послуг. В цьому контексті виникає низка проблем, які обумовлюють необхідність розробки і запровадження організаційно-технічних та економічних заходів, спрямованих на переорієнтацію діючого виробничого потенціалу підприємств, тобто зростання його конкурентоспроможності, і можливості виготовляти продукцію, яка користується підвищеним попитом на внутрішньому і зовнішньому ринках. Отже, мова йде про розроблення і впровадження системних заходів, які повинні стати основним підґрунтям підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств.

Вирішальне значення у вирішенні цієї проблеми, стосовно розвитку і зростання конкурентоспроможного потенціалу промислових підприємств, повинно надаватись проведенню їх модернізації, тобто має відбуватись формування якісно нових виробничих потужностей, які мають стати основним чинником підвищення їх конкурентоспроможності. Вирішення цього важливого завдання повинно відбуватись на засадах визначених пріоритетів. Це означає, що модернізацію, насамперед, треба здійснювати таких підприємств, продукція яких має важливе значення у вирішенні проблемних задач у задоволенні потреб суспільства й його громадян. З іншого боку застосування принципу пріоритетності у виборі підприємств для модернізації продиктоване обмеженістю ресурсів, насамперед інвестиційних. З огляду на такі обставини треба здійснювати модернізацію тих підприємств, на яких склалися сприятливі умови для нарощування їх конкурентоспроможного потенціалу при невеликих витратах коштів.

Щодо коштів, то вони насамперед повинні бути спрямовані на оновлення матеріально-технічної бази підприємств, як основи застосування новітніх технологій у тих виробничих підрозділах, які є визначальними в організуванні виробничого процесу виготовлення продукції високої якості, яка користується попитом на ринку.

В прикладному аспекті вирішення його завдання обумовлює необхідність проведення ґрунтовної діагностики сучасного стану техніко-технологічної бази підприємств, що дасть змогу визначити підрозділи, які потребують оновлення технологічного устаткування та значного підвищення їх загального технічного рівня, як важливу передумову нарощування власного потенціалу та налагодження випуску високоякісної продукції, що відповідає міжнародним стандартам.

Визначення пріоритетних підприємств, що підлягають модернізації, в процесі якої прискорюється розвиток інноваційних процесів створюється належне підґрунтя для підвищення конкурентоспроможності потенціалу підприємств і їх стабільного функціонування і жорстких умовах конкуренції.

Разом з тим на модернізованих підприємствах будуть створені передумови для прискорення застосування інноваційних процесів, що дасть змогу в такий спосіб сформулювати

якісно нову матеріально-технічну базу підприємств для розвитку їх конкурентоспроможного потенціалу та збільшення випуску ними конкурентоспроможної продукції.

У вирішенні проблем нарощування конкурентоспроможного потенціалу промислових підприємств важлива роль повинна бути відведена вітчизняному машинобудівному комплексу, який на засадах модернізації має оновити власні виробничі потужності, підвищивши їх конкурентоспроможність та розширити масштаби випуску продукції для переоснащення інших підприємств національного господарства, насамперед, підприємств і організацій агропромислового комплексу, легкої і харчової промисловості та виробничої інфраструктури. Це дасть можливість створити важливі передумови для підвищення конкурентоспроможності цих підприємства, а також налагодити ними випуск конкурентоспроможної продукції.

Модернізація промислових підприємств повинна не тільки сприяти розвитку їх активів, а й позначатися на поліпшенні безпеки праці, захисті навколишнього середовища та розвитку і креативному зростанню персоналу.

Проведення процесів модернізації промислових підприємств обумовлює необхідність забезпечення їх фахівцями високого рівня кваліфікації, серед яких чільне місце належить, насамперед, управлінням і кваліфікованим робітникам.

У багатьох випадках модернізація підприємств може значно позначитись на формуванні структури їх персоналу. Перевага повинна надаватись залученню до роботи таких категорій інженерно-технічних працівників, які здатні вирішувати системно складні завдання підвищення техніко-організаційного рівня виробництва на засадах новітніх технологій, здійснювати організування виробництва продукції високої якості, конкурентоспроможної на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Для розробки і реалізації проектів модернізації підприємств необхідно залучити поряд з досвідченими працівниками, молодих спеціалістів, які завершили навчання у ВНЗ і мають достатні знання для вирішення конкретних проектних завдань, пов'язаних з підвищенням техніко-технологічного рівня підприємств та їх підрозділів шляхом застосування новітніх технологій.

У вирішенні проблем підвищення конкурентоспроможності українських підприємств чільне місце повинно бути відведено забезпеченню їх робітниками високого рівня кваліфікації. Слід констатувати, що на даному етапі чисельність таких фахівців не зростає, а постійно зменшується. Повільно переорієнтовується на вирішення цієї проблеми і вища та професійно-технічна школа, яка не забезпечує потреби високотехнологічних підприємств кадрами високої кваліфікації, особливо для галузей, які покликані освоювати новітні технології та виготовляти конкурентоспроможну продукцію.

Нарощування потенційних конкурентних можливостей підприємств в значній мірі залежить від організування мотивації їх працівників. В основу формування системи мотивації працівників високотехнологічних підприємств, які виготовляють конкурентоспроможну продукцію, повинен бути покладений принцип персоніфікованого та комплексного стимулювання виконавців конкретних завдань в процесі модернізації підприємств. При цьому особливу увагу слід звертати на досягнутий індивідуальний результат працівника і величина його винагороди повинна бути завжди узгоджена з досягнутим ним реальним результатом виконаного завдання.

Отже, на високотехнологічних і конкурентоспроможних підприємствах доцільно застосовувати персоніфіковані системи мотивації персоналу. В такий спосіб можна домогтися значного підвищення продуктивності праці персоналу та зростання обсягів випуску продукції високої якості, яка стане конкурентоспроможною на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Удосконалення механізму мотивації персоналу повинно бути спрямоване не тільки на об'єктивне визначення винагороди за високопродуктивну і якісну працю, що надзвичайно важливо, а й стимулювати підвищення фахового рівня працівників, здатних освоювати новітні технології виготовлення виробів з інноваційним наповненням, що користуються підвищеним попитом на внутрішньому і зовнішньому ринках.